

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventurae Ordinis Minorum, S. R. E. Cardinalis,
Episcopi Albanensis, Seraphici Doctoris Ecclesiae, De Vita
S. Patris Francisci, Liber I.**

Bonaventura <Sanctus>

Antverpiæ, 1597

Capvt IV. De profectu Ordinis sub manu ipsius. & confirmatione Regulæ
priùs adprobatae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41460

CAPVT IV.

De profectu Ordinis sub manu ipsius. & confirmatione Regule prius adprobatae.

RETVS exinde Franciscus supernâ gratiâ, & auctoritate Papali; cû fiduciâ multâ Re. it ad val-
em Spoletan-
nam versus vallem Spoletanam iter arripuit: vt Euangelium Christi faceret & doceret. Dum autem in viâ conferret cum sociis, qualiter Regulam quam susceperant, sincerè seruarent; qualiter Lucæ 1. 75. in omni sanctitate, & iustitiâ coram Deo incederent; qualiter in seipsis proficerent, & essent aliis in exemplum: diutiùs collatione protractâ, hora pertransijt. Et cùm iam lassati essent ex diurnitate laboris, esurientes in quodâ loco solitudinis subsisterunt. Sanè cùm omnis via deesset, quâ possent sibi de victu necessario prouidere: statim affuit prouidentia Dei. Nam subito apparuit homo, afferens panem in manu, quem pauperulis Christi Panis affertur
diuinitus in
solitudine. dedit: subito què disparuit, incognitus vnde venerit, aut quò iret. Cognoscètes autem per hoc pauperes fratres, supernum sibi in comitatu viri Dei adesse præsidium: magis dono liberalitatis diuinæ, quàm cibo carnis propriæ sunt refectioni. Insuper diuinâ consolatione repleti, statuerunt firmiter, & irreuocabiler confirmauerunt, nullius inediæ aut tribulationis impulsu, à sanctæ paupertatis resilire promisso.

Exinde in vallem Spoletanam cum sancto proposito redeuntes, tractare cœperunt; vtrum inter homines conuersari deberent, an ad loca solitaria se conferre. Sed Christi seruus Franciscus, non de suâ vel suorum confidens industriâ: per orationis instantiam, diuinæ super hoc voluntatis beneplacitum

*S. Franciscus
non tam sibi
quàm aliis
natus.*

2. Cor. 5. 12.

*1. Cor. 2. 2.
Liber S. Cru-
cis studiose
legitur fra-
tibus.*

*3.
S. Franciscus
docet fratres
orare.
Psal. 148. 1.
Dan. 3. 52.
Credere quod
Rom. tenet
Ecclesia &
confiteri.*

4.

citum requisivit. Supernæ igitur reuelationis illustratus oraculo : intellexit se ad hoc missum à Domino, vt Christo lucraretur animas, quas diabolus conabatur auferre. Ideoq; magis omnibus, quàm sibi soli viuere prælegit : illius prouocatus exemplo, qui vnus pro omnibus mori dignatus est. Recollegit itaque se vir Dei cū ceteris sociis, in quodam tugurio derelicto iuxta ciuitatem Assisij : in quo secundum sanctæ paupertatis formam, in labore multo, & inopiâ victitabant: magis lacrymarum, quàm deliciarum panibus refici satagentes. Vacabant enim ibidem diuinis precibus incessanter, mentaliter potius quàm vocaliter, studio intendentes orationis deuotæ: pro eo quòd nondum Ecclesiasticos libros habebant, in quibus possent horas Canonicas decantare. loco tamen illorum, librum Crucis Christi continuatis aspectibus, diebus ac noctibus reuoluebant, exemplo Patris & eloquio eruditi, qui iugiter faciebat eis de Cruce Christi sermonem.

Rogantibus autem fratribus, vt eos doceret orare, dixit, cū orabitis, dicite, Pater noster. & Adoramus te Christe, ad omnes Ecclesias tuas, quæ sunt in toto mundo, & benedicimus tibi: quia per Crucem tuam sanctam redemisti mundum. Docuit insuper eos, Dominum laudare in omnibus, & ex omnibus creaturis: honorare præcipuâ reuerentiâ sacerdotes: fidei quoque veritatem, secundum quod sancta Romana tenet & docet Ecclesia, & firmiter credere, & simpliciter confiteri. Seruabant illi Patris sancti documenta per omnia: & ad omnes Ecclesias & Cruces, quas è longinquo videre poterant, iuxta datam sibi formam orantes, se humiliter prosternebant.

Contrahebant autem fratribus moram in loco præ-

præfato: vir sanctus, die quadam Sabbathi ciuitatem Assisij intrauit, prædicaturus manè diei Dominicę, vt moris erat, in Ecclesia cathedrali. Cumque in quodam tugurio, sito in horto Canonorum, vir Deo deuotus, in oratione Dei, more solito pernoctaret, corporaliter absentatus à filiis: ecce ferè mediâ noctis horâ, quibusdam ex fratribus quiescentibus, quibusdâ perseverantibus in orando; currus igneus mirandi splendoris per ostiũ domus intrans, huc atque illuc per domicilium terriò se conuertit: super quem globus lucidus residebat, qui Solis habens aspectum, noctem clarere fecit. Obstupesciti sunt vigilantes, excitati simul & exterriti dormientes: & non minùs senserunt cordis claritatem, quàm corporis; dum ex virtute mirandi luminis, alterius alteri conscientia nuda fuit. Intellexerunt namque concorditer omnes, videntibus inuicem vniuersis in cordibus singulorum, sanctum Patrem absentem corpore, præsentẽ spiritũ, tali transfiguratum effigie, supernis irradiatum fulgoribus, & ardoribus inflammatum, supernaturali virtute, in curru splendente simul & igneo, sibi demonstrari à Domino; vt tanquã veri Israclitæ post illum incederent; qui viroꝝ spiritualium, vt alter Elias, factus fuerat à Deo currus & auriga. Credendum sanè, quòd ille horum simplicium aperuit oculos ad preces Francisci, vt viderent magnalia Dei: qui oculos quòndam aperuerat pueri, ad videndum montem plenũ equorum, & igneorum curruum in circuitu Elisæi. Regressus autẽ vir sanctus ad fratres, cœpit conscientiarum ipsorum secreta rimari: confortare ipsos de visione illâ mirabili, & de profectu Ordinis multa futura prædicere. Cumque patèfaceret plurima, quæ sensum transcendebant humanum: verè co-

S. Franciscus
apparet in
curru igneo.

ed. 4. 200 1

videtur
mirabiliter
clarere

1. Reg. 2. 11
Curus
auriga viroꝝ
spiritualium.
1. Reg. 6. 17

gnouerunt fratres, super seruum suū Franciscum, Spiritum Domini in tantâ plenitudine quieuisse: quòd post ipsius doctrinam & vitam, erat eis proficisci tutissimum.

S.
Ad Portiun-
gulam venit.

1 Cor. 2. 4.

Videbatur
hom. alterius
seculi.

Ordo fratrum
de penitentia
incipit.

S.
S. Clara con-
uersa.

Post hæc pusilli gregis pastor Franciscus, ad sanctam Mariam de Portiunculâ, duodenariū illum fratrum numerum, supernâ gratiâ præeunte, deduxit: vt vbi meritis matris Dei Minorum sumpserat Ordo initium, ipsius illic susciperet auxiliis incrementum. Ibi quoque factus Euangelicus præco, ciuitates circuibat & castra: *non in doctis humane sapientiæ verbis*, sed in virtute spiritus annuncians regnum Dei. Videbatur intuentibus homo alterius seculi: quippe qui mente ac facie in cælum semper intentus, omnes sursum trahere conaretur. Cæpit ex hoc, Christi vinea germinare germen odoris Domini: & productis ex se floribus suauitatis, honoris, & honestatis, yberes fructus afferre. Nam prædicationis ipsius feruore succensa quamplurimi vtriusque sexus in coniugali pudicitia Domino famulantes, secundum formam à Dei viro acceptam, nouis se pænitentia legibus vinciebant: quorum viuendi modum idem Christi famulus, Ordinem fratrum de pænitentia nominari decreuit. Nimirum, sicut in cælum tendentibus, pænitentia viam omnibus constat esse communem: sic & hic Status, Clericos & laicos, virgines & coniugatos in vtroque sexu admittens, quanti sit apud Deum meriti, ex pluribus per aliquos ipsorum patris miraculis, innotescit.

Conuertebantur etiam virgines ad perpetuum cœlibatum: inter quas virgo Deo carissima Clara, ipsarum plantula prima, tanquam flos vernans & candidus, odorem dedit, & tanquam stella præfulgida radiavit. Hæc nunc glorificata in cælis, ab
Eccle-

Ecclesiã dignè veneratur in terris: quæ filia fuit in Christo sancti Patris Francisci pauperuli, & mater pauperum dominarum. Multi etiam non solum deuotione compuncti, sed & perfectionis Christi desiderio inflammati: omni mūdānorum vanitate contemtā, Francisci vestigia sequebātur. Qui quotidianis succrescentes profectibus, vsque ad fines orbis terræ celeriter peruenerunt. Faciebat namque sancta paupertas, quam solam deferrebant pro sumptibus, ipsos ad omnē obedientiam promptos, robustos ad labores, & ad itinera expeditos. Et quia nihil terrenum habebant, nihil amabant, nihilq; timebant amittere: securi erant vbiq; nullo pauore suspēsi, nullā curā distracti; tanquam qui absque mentis turbatione viuebant, & sine sollicitudine diem crastinum, & serotinū hospitium expectabant.

Mater pauperum dominarum.

Multa quidem eis in diuersis partibus orbis, inferebantur conuitia, tanquam personis despiciabilibus & ignotis: verū amor Euangelij Christi, adeo ipsos patientes effecerat, vt quærerent potius ibi esse, vbi persecutionem paterentur in corpore, quàm vbi, cognitā sanctitate ipsorum, mundano possent gloriari fauore. Ipsa quoque rerum penuria superabundans eis videbatur vbertas: dum iuxta consilium Sapientis, *pro magno ipsis mentium* Eccl. 29. 30. *complacebat.* Sanè cum ad infidelium partes aliqui ex fratribus peruenissent, contigit, vt quidam Saracenus pietate commotus, pecuniam eis offerret pro necessario victu: illis autem recusantibus accipere, admiratus est homo, cernens quòd inopes essent. Intellecto tandē, quòd pauperes effecti amore Dei, pecuniam possidere nolebant: tantā est eis affectione coniunctus, vt offerret se ad ministrandum omnia necessaria, quàm diu facultatum sibi

7.
Frates multa patiuntur fortiter.

Eccl. 29. 30.
Saraceni pietas erga fratres.

B 5 aliquid

aliquid superesset. O inestimabilis pretiositas paupertatis! cuius mirandâ virtute mens feritatis barbaricæ, in tantam miserationis est immutata dulcedinem! Horrendû est proinde ac nefariû (celus, vt hanc margaritam nobilè vir Christianus conculcet, quam tâta veneratione extulit Saracenus.

8.

Frat. Moricus à S. Franciscus.

Eo tempore religiosus quidam de ordine Cruciferorum, Moricus nomine, in hospitali quodam prope Assisium, languore tam graui, tamque prolixo laborans, vt iam morti foret adiudicatus à medicis; viro Dei supplex factus, per nuncium postulabat instanter, vt pro se ad Dominum intercedere dignaretur. Cui beatus pater benignè assentiens, oratione præmissâ, panis micæ accepit: & cum oleo accepto de lampade, quæ coram Virginis ardebat altari, commiscens, quasi quoddam electuarium, per manus fratrum infirmanti transmisit, dicens; Medicinam hanc fratri nostro deferte Morico: quia ipsum Christi virtus non solum plenè sanitati restituet, verum etiam robustum bellatorem effectum, aciei nostræ perseueranter adiunget. Statim autem vt antidotum illud, sancti Spiritus adinventione confectum, æger homo gustauit; sanus exurgens, tantum mentis & corporis à Deo vigorè obtinuit, vt paulo post, viri sancti Religionem ingressus & vnicâ tantum operiretur tuniculâ, sub quâ longo tēpore lorricam portabat ad carnē; & crudis duntaxat cibariis, herbis videlicet, leguminibus, fructibusque contentus, per plura temporû lustra, nec panē gustaret nec vinû, fortis tamen & incolumnis perseuerans.

Fit frater Minor.

9.

2. Cor. 1. 15

Crescentibus quoque virtutum meritis in paruulis Christi: odor opinionis bonæ circumquaque diffusus, ad præsentiam sancti Patris videndam, plurimos è diuersis mundi partibus

tibus

tibus attrahebat. Inter quos quidam secularium cantionum curiosus inuentor, qui ab Imperatore propter hoc fuerat coronatus, & exinde Rex versuum dicitur; virum Dei contemptorem mundialium adire proposuit. Cumque apud castrum sancti Seuerini, eum predicantem reperisset in monasterio quodam: facta manu Domini super se, vidit eundem Crucis Christi predicatorem Franciscum, duobus transuersis ensibus valde fulgentibus, in modum Crucis signatum: quorum vnus à capite ad pedes, alius à manu in manum perpectus transuersaliter tendebatur. Non nouerat facie seruum Christi: sed tanto monstratum miraculo mox agnouit. Subito stupefactus ad visum, incipit meliora proponere: tandemque verborum ipsius compunctus virtute, tamquam si esset gladio spiritus ex eius ore procedente transfixus, sæcularibus pompis omnino contemptis, beato Patri professione coheret. Propter quod, videns ipsum vir sanctus ab inquietudine sæculi, ad Christi pacem perfecte conuersum, fratrem Pacificum appellauit. Hic postmodum in omni sanctitate proficiens; antequam fieret minister in Franciâ: (siquidem primus ibidem Ministerij gessit officium) meruit iteratò magnum Thau in fronte Francisci videre. quod colorum varietate distinctum, faciem ipsius miro venustabat ornatu. Hoc quippe signum vir sanctus magno venerabatur affectu, frequenti commendabat eloquio: & in eis quas dirigebat litterulis, manu propriâ subscribebat: tamquam si omne ipsius studium foret signare Thau, iuxta dictum propheticum, super frontes virorum gementium & dolentium, ad Christum Iesum veraciter conuersorum.

*Rex versuum
conuertitur ad
mirabili vi-
so.*

*F. Pacificus
nominatur.*

*Videt ipse
Thau in fron-
te S. Franci-
sci.*

Ezech. 9. 4.

Pro-

10.
 Capitulum
 Gen. 1 apud
 S. Mariam de
 Portiuncula.

1. Cor. 5. 3.
 S. Fran. ab-
 sens videtur
 in aëre bene
 dicere fratri-
 bus.

Greg. Turc.
 lib. 1. de mi-
 raculis san-
 cti Martini,
 cap. 5.

Processu quoque temporis, multiplicatis iam fratribus, cœpit eos pastor sollicitus in loco sanctæ Mariæ de Portiunculâ, ad Generale Capitulum conuocare: vt in funiculo distributionis diuinæ, in terrâ paupertatis eorum, vnique tribueret obedientiæ portionem. Vbi licet omnium necessariorum esset penuria, fratrumq; multitudo vltra quinque millia conueniret aliquando: diuinâ tamen opitulante clementiâ, & victus sufficientia suberat, & salus comitabatur corporea, & spiritualis iucunditas affluebat. Capitulis verò Prouincialibus, quia corporalem præsentiam exhibere non poterat, per sollicitam curam regiminis, instantiam precis, & efficaciam benedictionis, spiritu præsens erat; quamuis aliquando, mirâ Dei faciente virtute, visibiliter appareret. Dum enim egregius Prædicator, qui & nunc Christi præclarus confessor Antonius, de titulo crucis Iesus Nazarenus Rex Iudæorum, in Arelatensi Capitulo fratribus prædicaret: quidam frater probatæ virtutis Monaldus nomine, ad ostium Capituli diuinâ commonitione respiciens, vidit corporeis oculis beatum Franciscum in aëre subleuatum, extensis velut in Cruce manibus benedicientem fratres. Tantâ verò, & tam insolitâ fratres omnes consolatione spiritus repletos se fuisse senserunt; vt de verâ sancti Patris præsentia, certum eis intra se spiritus testimonium perhiberet, licet postmodum id non solum per euidentia signa, verum etiam per eiusdem sancti Patris verba, exteriori fuerit attestacione compertum. Credendum sanè, quòd omnipotentis Dei virtus, quæ Ambrosium pium & sacrum Antistitem, tumulationi gloriosi concessit interesse Martini, vt pium Pontificem pio veneraretur officio; etiam seruum suum Franciscum, prædicationi præsentauit

tavit veracis sui præconis Antonij : vt approbaret veritatis eloquia , præcipuè crucis Christi , cuius erat baiulus & minister.

Cùm autem dilatato iam Ordine , viuendi formam per Dominum Innocentium approbatam , disponderet per successorem ipsius Honorium , in perpetuum facere roborari : huiusmodi fuit à Deo reuelatione commonitus . Videbatur quidem sibi , de terrâ micæ panum subtilissimas collegisse , multique famelicis fratribus ipsum circumstantibus debere tribuere . Cumque micæ tam tenues distribuere formidaret , ne fortè inter manus exciderent , vox ei desuper ait : Francisce , vnam de micis omnibus hostiam facito , & manducare volentibus tribue . Quo id agète , quicumque illud non deuotè recipiebāt , aut receptum contemnebant donum ; mox leprâ infecti , notabiles apparebant . Recitat manè vir sanctus hæc omnia sociis , dolens se non præcipere mysterium visionis . Sequèti verò die , cùm vigil in oratione persisteret , huiusmodi vocem de cælo delapsam audiuit , Francisce , micæ præteritæ noctis verba Evangelica sunt : hostia regula : lepra , iniquitas . Volens igitur confirmandam Regulam ex verborum Evangelij aggregatione profusius traditam , ad compendiosorem formam , iuxta quod dictabat visio monstrata , redigere : in montem quendam cum duobus sociis , Spiritu sancto ducente , conscendit ; vbi pane tantum contentus & aquâ , ieiunans conscribi eam fecit , secundum quod oranti sibi , diuinus Spiritus suggererat . Quam , cùm de monte descendens , seruandam suo Vicario commisisset ; & ille paucis elapsis diebus affereret per incuriam perditam : iteratò sanctus vir ad locum solitudinis rediit , eamque instar prioris , ac si ex ore Dei verba susci-

Visio de micis panum.

Regulam secundam scribit suggerens Spiritus sancto.

Regula iterum scribitur , velut ex ore Dei.

susci-

Confirmatur
à D. Honorio
III. Pont.

susciperet, illicò reparauit: & per supradictum Dominum Papam Honorium, octauo Pontificatus illius anno, sicut optauerat, obtinuit confirmari. Ad cuius obseruantiam fratres feruenter inducens, dicebat, se nihil ibi posuisse secundum industriam propriam: sed omnia sic scribi fecisse, sicut sibi fuerant diuinitus reuelata. Quod ut certius constaret testimonio Dei, paucis admodum euolutis diebus, impressa sunt ei Stigmata Domini Iesu, digito Dei viui, tanquam Bulla summi Pontificis Christi: ad confirmationem omnimodam Regulæ, & commendationem auctoris. sicut post suarum enarrationem virtutum, suo loco inferius describetur.

CAPVT V.

De austeritate vite eius. Et quomodo creaturæ præbebant ei solatium.

§. I.

Rigor S. Fr.
sisci.

In cibo.

VM igitur cerneret vir Dei-Francisus, suo exemplo ad Crucem Christi baiulandam, feruenti spiritu plurimos animari: animabatur & ipse, tanquam bonus dux exercitus Christi, ad palmam victoriæ, per culmen inuictæ peruenire virtutis. Attendens enim illud Apostoli verbum, *Qui autem sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitiis & concupiscentiis*; ut Crucis armaturam suo ferret in corpore, tantâ disciplinæ rigiditate sensuales appetitus arcebat, ut vix necessaria sumeret sustentationi naturæ. *Difficile namque fore dicebat, necessitati corporis satisfacere, & pronitati sensuum non parère*: propter quod cocta cibaria sanitatis tempore vix admittebat, & rarò: admittenda verò aut conficiebat cinere, aut condimentis i saporem admi-